

Балканска дива коза,
сн.: Владимир Милушев

Туристическа пътека,
сн.: Юлия Михайлова

Зима, сн.: Юлия Михайлова

Дейностите по проекта са насочени и към **опазване и експониране на забележителни дървесни видове с цел опазване на генофонда**. За изпълнение на тази задача с GPS ще бъде определено точното местоположение на дърветата, ще бъдат събрани резници от тях, ще бъде произведен посадъчен материал, след което ще се извърши засаждане на индивидите в местността Дендрариума на Витоша. Около вековните дървета в парка, както и около засадените в Дендрариума фиданки ще бъдат поставени ограждения и информационни табели.

С цел **повишаване информираността на посетителите** на парка ще се разработят тематични маршрути, ще се подготви и проведе обучителна програма, ще бъдат издадени и информационни материали за значимостта на защитената територия, за биологичното разнообразие в нея, както и за културната и ландшафтна стойност на парка.

Проектът включва всички дейности от Плана за управление на ПП Витоша, които до момента не са изцяло изпълнени.

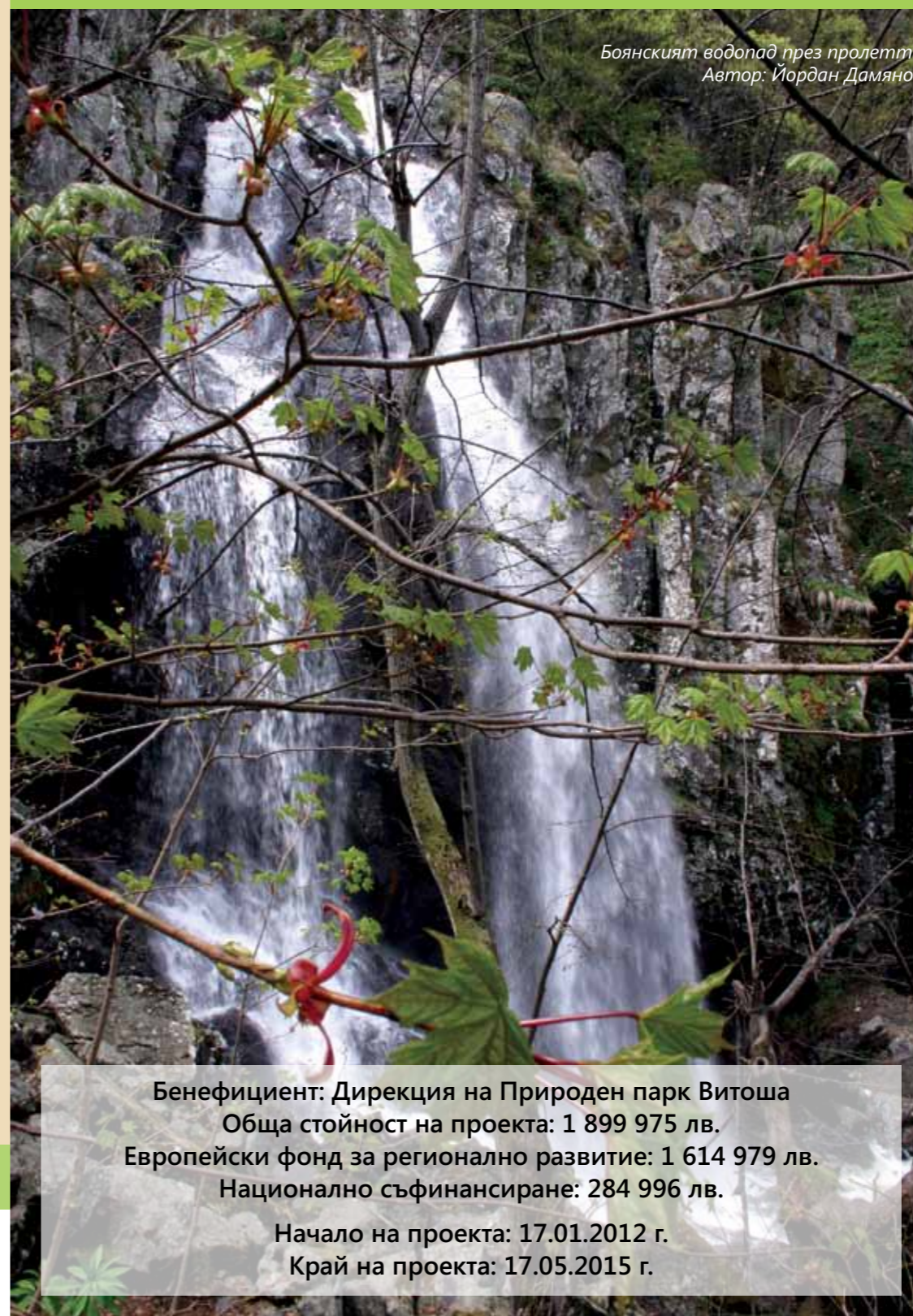
Предвидените дейности целят да подпомогнат утвърждаването и развитието на защитена зона „Витоша“ като елемент на европейската екологичната мрежа НАТУРА 2000.

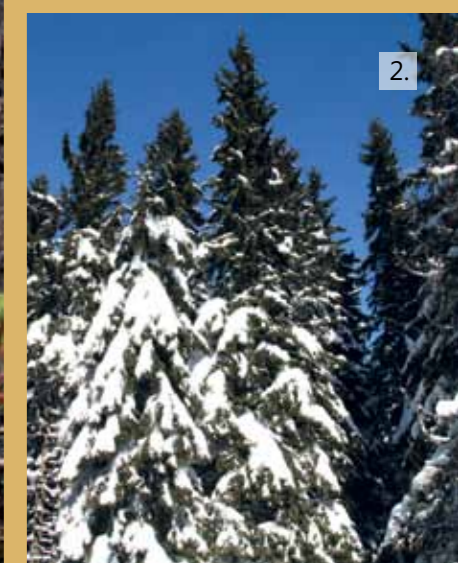
хижа Алеко,
сн.: Юлия Михайлова

Отпечатано на рециклирана хартия

ПРОЕКТ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ДЕЙНОСТИ ОТ ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДЕН ПАРК ВИТОША – ФАЗА II“

Боянският водопад през пролетта
Автор: Йордан Дамянов

Бенефициент: Дирекция на Природен парк Витоша
Обща стойност на проекта: 1 899 975 лв.
Европейски фонд за регионално развитие: 1 614 979 лв.
Национално съфинансиране: 284 996 лв.

Начало на проекта: 17.01.2012 г.
Край на проекта: 17.05.2015 г.

www.ope.moew.government.bg

www.park-vitosh.org

Проектът „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ДЕЙНОСТИ ОТ ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДЕН ПАРК ВИТОША – ФАЗА II“ се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.“

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България чрез оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.“

Описание на снимките:
1. Балканска дива коза, сн.: Вл. Милушев
2. Зима на Витоша, сн.: Ю. Михайлова
3. Петтичкова върба, сн.: Д. Гюрова
4. Червен аполон, сн.: Ст. Бешков

Мушмуловидна скоруша,
сн.: Десислава Гюрова

Червен аполон,
сн.: Стоян Бешков

Дейностите са насочени към **подобряване състоянието на 6 типа природни местообитания, 4 целеви растителни вида и 3 групи животни.**

Избраните природни местообитания са от най-уязвимите и чувствителни към човешка намеса – горски местообитания и пещери. Растителните видове, които ще бъдат обект на възстановяване и защита са петтичинковата върба (*Salix pentandra* L.), мушмуловидната скоруша (*Sorbus chamaemespilus* (L.) Crantz) - и двата вида с ограничено разпространение и недобро генеративно състояние, жълтата тинтява (*Gentiana lutea*) и елвезиевото кокиче (*Galanthus elwesii* Hook). За три групи животни (бозайници, безгръбначни и риби) ще се подобряват качествата на популациите – червен аполон (*Parnassius apollo*), главоч (*Cottus gobio*), мечка (*Ursus arctos*)

и др. **Червеният аполон** се счита за изчезнал от територията на парка и е от съществена важност възстановяването му на Витоша. Видът е сред четирите пеперуди, защитени от Закона за биологичното разнообразие, включен е в Приложение II на Бернската конвенция, в Конвенцията за трансгранична търговия със застрашени видове - CITES и е вписан като уязвим в Червената книга на европейските дневни пеперуди. Възстановяването на червения аполон ще подпомогне популацията на вида в европейски мащаб. Подобна дейност се предприема за първи път в България. Популацията на **балканската дива коза** (*Rupicapra rupicapra balcanica* Volkay, 1925) на Витоша е единствената в Континенталния биогеографски район на България, намира се в процес на възстановяване и се нуждае от постоянен мониторинг, опазване и поддържане. Продължаването на дейностите по реинтродукцията на дивата коза ще

Петтичинкова върба,
сн.: Десислава Гюрова

Червен аполон,
сн.: Стоян Бешков

допринесе за стабилизиране на популацията. Предвидените поддържащи мероприятия за **мечката и главоча** са от голямо значение за оцеляването на популациите им и за подобряване на местообитанията им.

Една от целите на проекта е **да бъдат създадени зони на спокойствие на едрите хищници (мечката и вълкът)** чрез насочване и концентриране на туристическия поток. Затова с близо половината от средствата по проекта **ще бъдат възстановени и ремонтирани 6 алейни маршрута:**

- м. Златни мостове – м. Ветровала – м. Офелиите – Яворова поляна – х. Панчо Томов – заслон Слънчев рид – м. Златни мостове;
- х. Кумата – м. Конярника - х. Звездица – х. Еделвайс – х. Кумата;
- х. Малинка – х. Еделвайс;
- м. Дендрариума – м. Златни мостове;
- х. Бор – х. Планинарска песен;
- м. Яворова поляна – с. Кладница.

Ще се възстановят съществуващи санитарни възли в района на м. Офелиите, м. Златните мостове и х. Момина скала. По възстановените маршрути ще се поставят и информационни табели. Опитът показва, че ремонтираните пътеки, мостове и насочващи табели концентрират туристите в определени зони и освобождават други големи площи за дивите животни. Посетителската инфраструктура е инструмент за регулиране на туристическия поток, за популяризиране на природосъобразния туризъм, за повишаване на екологичното съзнание на посетителите и за поощряване на образователните дейности.

Проектът включва дейности по **опазване на пещерите и пещерната фауна**. Развитието на пещернячеството през последните 50 години доведе до засилен интерес към пещерите от Боснешкия карстов комплекс, често съпроводен с тяхното унищожаване и замърсяване. Това налага разработване на програма от мерки за опазването им.

Предвижда се **разработване на специализирана кадастрална карта и на специализиран устройствен план на инфраструктурата в ПП Витоша, както и изготвяне на воден баланс за територията му**. В Плана за управление на Природен парк Витоша са записани дейностите, свързани с определяне на необходимата територия за отдих извън туристическите центрове. За да бъдат определени тези територии, е необходимо да се направи кадастрално заснемане на всички обекти на туристическата инфраструктура (алеи, пътеки, стълбова маркировка, чешми за публично ползване, беседки, заслони и други). Използването на природни ресурси, включително питейни води и дървесина водят до съществени изменения в хидрологичния режим и намаляване площите на някои природни хабитати. Затова е от съществено значение да се изработи воден баланс, ГИС (географска информационна система) за водните обекти и хидротехническите съоръжения и хидрологичен модел за целите на интегрираното управление на водите в парка.

Вековен дъб при с. Боснек,
сн.: Десислава Гюрова

Балканска дива коза,
сн.: Владимир Милушев